

Notatka z posiedzenia Podkomisji stałej ds. nauki i szkolnictwa wyższego w gmachu Sejmu RP w dniu 9 lipca 2015 o godz. 13.30.

Porządek dzienny: Rozpatrzenie informacji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministra Pracy i Polityki Społecznej na temat „**Ocena funkcjonowania Akademickich Biur Karier (ABK) w uczelniach wyższych**”.

Spotkanie prowadził Przewodniczący podkomisji **poseł Jan Kaźmierczak** oraz jego zastępca poseł **Piotr Bauć**.

Ze strony KSN NSZZ „Solidarność” uczestniczyli:

Aniela Białowolska-Tejchman, Marek Kisilowski i Agnieszka Ziomek

Uczestnicy spotkania otrzymali opracowania oceniające funkcjonowanie Akademickich Biur Karier (ABK) w szkołach wyższych przygotowane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministra Pracy i Polityki Społecznej a także 64-stronicowy raport Rzecznika Praw Absolwenta pt. „Akademickie Biura Karier w Polsce - bieżąca działalność i możliwości rozwoju” przygotowany w grudniu 2014 r.

Daria Lipińska-Nałęcz, podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego w swoim wystąpieniu podkreśliła znaczenie przygotowania absolwentów szkół wyższych dla potrzeb rynku pracy, omówiła ewolucję ABK, a także podkreśliła, że na pierwszym stopniu studiów przewidziane jest odbycie praktyki zawodowej. MNiSzW odstąpiło od monitorowania karier absolwentów, obecnie monitoruje je ZUS. Działalność ABK jest miernikiem jak uczelnia traktuje swoich studentów i absolwentów - najlepsze Biura w Polsce udzielają ok. 1000 konsultacji rocznie. Rozwój ABK jest wspierany z funduszy POKL a obecnie też z programu PO WER.

Jacek Męcina, sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej podkreślił znaczenie synergii we współpracy pomiędzy MNiSzW i MPiPS, naświetlił problem właściwego startu edukacyjnego oraz realia rynku pracy. Podkreślił wagę przechodzenia z systemu edukacyjnego na rynek pracy. Im bardziej oczekiwania absolwenta uczelni różnią się od realiów rynku pracy, tym dłużej trwa jej poszukiwanie. Kandydaci zgłaszający się do urzędów pracy są już trochę zweryfikowani przez rynek. Aby ułatwić młodym ludziom wejście na rynek pracy trzeba budować związki między biznesem a uczelniami głównie poprzez informację, wspieranie działalności ABK oraz zaawansowane formy poradnictwa zawodowego przy urzędach pracy a także promowanie mobilności zawodowej. Minister przedstawił nowy program wspierania przedsiębiorczości akademickiej, obejmujący absolwentów, studentów ostatniego roku studiów i współpracujących z nimi akademików, działający od stycznia 2015. Program ten objął dotychczas ok. 1500 działalności.

Przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki (MG) przedstawili opinię Ministra, w której wyraża on myśl iż MG widzi się w roli animatora rozwoju biznesu, np. poprzez kreowanie kierunków zamawianych, a determinantą wyboru tych kierunków są wyznaczone

dla regionów inteligentne specjalizacje, w zakresie których należy kształcić studentów obecnie. Inną inicjatywą MG jest animowanie praktyk. Na podstawie zmian w ustawie o Specjalnych Strefach Ekonomicznych wymaga się od spółek strefowych współpracy z uczelniami. MG zebrało zatem informacje, iż w kolejnym roku akademickim 4000 uczniów odbędzie praktyki w 130 firmach „strefowych”.

Wywiązała się dyskusja, w której poruszano wiele tematów, w tym m. in. rola uczenia się przez całe życie, strefy specjalne, mobilność związana z możliwością pozyskania pracy, rozwój doradztwa edukacyjno – zawodowego, testy kompetencyjne, centralny system informacji o absolwentach (w tym również o absolwentach uczelni zagranicznych), współpraca pomiędzy ABK oraz z innymi placówkami doradztwa zawodowego, wprowadzenie tematyki przedsiębiorczości do programów szkół (również gimnazjów), praktyki zawodowe oraz rola animatorów zbierających od przedsiębiorców oferty praktyk dla uczniów i studentów, współpraca wyższych szkół zawodowych z biznesem.

Do poruszanych kwestii ustosunkował się najpierw **Jacek Męcina**. Poinformował m.in., że jak wynika z badań, Polska należy do krajów wyjątkowo przedsiębiorczych. Urzędy pracy są zaopatrzone w testy do badania kompetencji, takie testy są też przeprowadzane w szkołach gimnazjalnych. Doradztwo zawodowe należy włączać na jak najwcześniejszym etapie kształcenia. Wspomniał też, że można aplikować o środki na szkolenie pracowników małych przedsiębiorstw.

Daria Lipińska-Nałęcz poinformowała, że w 55% ABK zatrudniona jest tylko 1 osoba (w największych biurach jest 7 osób) więc trzeba zwiększyć liczbę zatrudnionych aby była większa dostępność. Z Krajowych Ram Kwalifikacji wynika, że „przedsiębiorczość” jest obowiązkową częścią edukacji a obecnie edukacja jest nastawiona na budowanie określonych kompetencji, w tym kompetencji miękkich takich jak: zarządzanie czasem pracy, stresem, przygotowanie prezentacji, itp. W uczelniach niepublicznych większa liczba studentów korzysta z uczelnianych biur karier (11,2%) niż w uczelniach publicznych (6,4%). MNiSzW negocjuje obecnie współpracę ze specjalnymi strefami ekonomicznymi.

W dalszej dyskusji **przedstawiciel ABK z Dolnego Śląska** powiedział o nadmiernych oczekiwaniach absolwentów oraz o współpracy przedsiębiorców ze studenckimi kołami naukowymi.

Agnieszka Ziomek poruszyła dwie kwestie tj. jakość oferowanych praktyk studenckich oraz systematyczna modyfikacja programów nauczania w uczelniach. Praktyki studentów powinny trwać do 200 dni, wówczas mamy realną szansę wyedukować studenta do poziomu potrzeb pracodawcy i przejąć część jego kosztów coachingu od firm. Wzorem są praktyki studentów kierunków zarządzania francuskich uczelni, w takich firmach jak Veolia, czy zakłady sprzętu zbrojeniowego w Brest. Potrzebne są praktyki w dużych spółkach o globalnych strategiach, gdzie wymagania kultury pracy są wyższe, a jej organizacja zwykle

lepsza niż w MSP (małych i średnich przedsiębiorstwach). W tę rekomendację wpisują się aktualne działania MG, przedstawione wyżej.

Modyfikacja programów studiów powinna być wyznaczana kryterium zatrudnialności absolwentów konkretnej szkoły. Pomysł zawarty w Raporcie Rzecznika Praw Absolwenta, by w kryteria oceny jednostki przez PKA wpisać zatrudnialność mierzoną badaniem losów absolwentów w systemie POL-on, jest jak najbardziej trafiony. (cytat z raportu Rzecznika: „Już w 2014 r. poznamy wyniki pierwszej edycji U-Multirank, który umożliwi porównywanie instytucji za pomocą kilkudziesięciu wskaźników, w tym wskaźnika odnoszącego się do sytuacji absolwentów na rynku pracy. Natomiast w kolejnym roku należy spodziewać się pierwszych wyników monitoringu zawodowych losów absolwenta opartego na danych z systemu POL-on oraz na zanonimizowanych danych pochodzących z ZUS, dzięki którym opinia publiczna będzie miała dostęp do porównywalnej informacji o sytuacji zawodowej absolwentów uczelni z podziałem na uczelnie i kierunki studiów”).

Słusznie też, za instytucję wdrażania w Uczelni wyników kontroli PKA w tym zakresie uważa się Akademickie Biura Karier. Biura te, poza doradztwem zawodowym, częściej powinny stosować doradztwo edukacyjne, w powiązaniu z elastycznymi ścieżkami studiów. Doradztwo to jest potrzebne studentom 1 stopnia bardziej niż doradztwo zawodowe, bowiem weryfikacja umiejętności zawodowych, gdy co trzeci student na studiach pracuje, odbywa się na bieżąco. Niemniej, nie umniejsza to roli doradztwa zawodowego.

Rozpoczęła się dyskusja o znaczeniu praktyk zawodowych w programach studiów, roli jednostek organizujących te praktyki oraz współpracy szkół wyższych z biznesem.

Aniela Białowolska-Tejchman zwróciła uwagę na konieczność zwiększenia elastyczności w programach studiów, aby umożliwić studentom odbywanie praktyk w kraju i za granicą trwających dłużej niż 3 miesiące. Wynika to z realiów rynku, wsparcia ze strony programów edukacyjnych UE, a także zapotrzebowania pracodawców w Polsce i za granicą. Praktyki studenckie są organizowane przez różne jednostki uczelni – uczelniane biura współpracy międzynarodowej, biura na wydziałach, a nie tylko ABK i wszystkie te jednostki powinny być wspierane. Należałoby wspierać też pracodawców, aby byli zainteresowani zwiększaniem liczby miejsc dla studentów odbywających praktyki.

Poseł **Piotr Bauć** poparł stanowisko, że praktyki powinny być dłuższe niż obecnie.

W podsumowaniu spotkania Przewodniczący podkomisji poseł **Jan Kaźmierczak** podziękował uczestnikom za aktywny udział i rzeczowe opinie zwracając uwagę że temat jest bardzo szeroki i wymaga dalszych prac.

Przygotowali:

Aniela Białowolska-Tejchman

Marek Kisilowski

Agnieszka Ziomek